

DOI: 10.59277/AIIGB/2024.63.30

Ioana-Andreea MUREȘAN, *The Quest for Identity in Norwegian-American Immigrant Narratives. Correspondences with the Romanian Immigrant Experience in America*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2023, ISBN: 978-606-37-1842-7, 298 p.

„Literatura imigranților apare pentru a umple un vid” (11), scrie Ioana-Andreea Mureșan în volumul său *The Quest for Identity in Norwegian-American Immigrant Narratives* [*Căutarea identității în narativele imigranților norvegiano-americani*]. Este un citat ce descrie perfect conținutul acestei cărți, reliefând tema centrală a dificultății găsirii propriei identități într-o țară nouă, fără a-ți uita cultura din care provii. Această dualitate a identității este prezentată prin diferite modalități, de la analiza psihologică, la comparația dintre motivația românilor și a norvegienilor de a imigra în America, până la studiul focal al operelor narative ale acestora. De asemenea, lucrarea se remarcă și printr-un interviu cu Edvard Hoem, un scriitor norvegian, despre experiența sa ca imigrant în America.

Bazată pe lucrarea de doctorat a Ioanei-Andreea Mureșan, realizată la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, în colaborare cu universități din Norvegia și Universitatea de Stat din Michigan, cartea explorează toate aspectele importante legate de imigranții norvegieni și români în America, astfel dând dovada unei cercetări exhaustive. În contextul globalizării, Ioana-Andreea Mureșan constată nivelul ridicat de interes în ceea ce privește identitatea multiculturală rezultată în urma imigrației și felul în care se manifestă, evidențiind inclusiv provocările cu care se confruntă aceste persoane (13). Utilizând o abordare multidisciplinară, autoarea integrează viziunea istorică și sociologică pentru a realiza o analiză cât mai cuprinzătoare, inovând domeniul de studiu al literaturii imigrante.

Cartea este împărțită în cinci capitole, împreună cu o introducere și o concluzie amplă. Introducerea cuprinde o expunere a temei și o plasează în context, clarificând metodologia și structura cărții. Capitolul 1, intitulat „Identitate, apartenență și literatura migrației”, explorează conceptul identității culturale într-un mod inedit, definind, de altfel, acest termen complex. Ce este, de fapt, identitatea și cum ne-o putem asuma? Poate fi cineva definit de cultura pe care o părăsește, sau de cultura în care decide să emigreze? Iar, ce se află în sufletul unui om atunci când vede contururile propriei țări dispărând, de pe fereastra vaporului? Acestea sunt câteva dintre întrebările la care acest capitol încearcă să răspundă, susținut de vasta cercetare pe care a întreprins-o Ioana-Andreea Mureșan. De asemenea, acest capitol introduce narative ale imigranților, analizându-le drept reflecții ale experienței migrației.

Capitolul 2, „Corespondențe dintre imigrația norvegiană și română în America de Nord până la cel de-al Doilea Război Mondial”, evidențiază aspectul istoric, comparând atât emigrația română și cea norvegiană, cât și comunitățile ce se formează în urma acestora. O parte esențială din carte, care mi-a captat atenția în mod special, a fost secțiunea scrisorilor, *Amerikabrev* și *Carte din America* (fiind folosiți termenii originali, din limba nativă), în care sunt detaliate atât conținuturile scrisorilor imigranților spre țara natală, dar și felul în care scrierea acestor scrisori i-a influențat atât pe ei, cât și pe cei dragi.

Al treilea capitol îl aduce în prim-plan pe Ole Edvart Rølvaag, romancier norvegian cunoscut pentru operele sale care detaliază experiența imigranților norvegieni americani, fiind unul dintre cei ce au reușit să se integreze în noua societate. Capitolul îi analizează viața și operele, relevând teme și simboluri regăsite în aceste scrieri (cum ar fi *cufărul imigrantului*, unde erau, demult, depozitate obiectele acestuia de-a lungul călătoriei sale, folosit drept simbol pentru trecerea de la vechi la nou).

În puternic contrast cu Rølvaag, însă, ce-al de-al patrulea capitol detaliază drama lui Knut Hamsun și imposibilitatea acestuia de a atinge „visul american”, prezentând o perspectivă întunecată, poate exagerat de negativă, asupra societății americane, și asupra șanselor unui imigrant de a se realiza în *Lumea Nouă*, în urma propriei experiențe neplăcute, urmate de întoarcerea acasă. America

lui Hamsun este materialistă, o societate mult prea tânără pentru a se putea mândri cu o istorie, cu literatură și cu artă de calitate, obligându-i pe noii imigranți să renunțe la fosta cultură, pentru a-și putea găsi de lucru.

Spre deosebire de perspectivele anterioare, capitolul cinci prezintă perspectiva sensibilă și feminină a Anișoarei Stan și dorința ei de a promova tradițiile românești în America. Anișoara se remarcă și chiar este apreciată de către regina Maria, cu care se întâlnește, și care îi inspiră dorința de a pleca în America, atât din motive financiare, cât și pentru evidențierea valorilor românești în *Lumea Nouă*.

După concluzia ce leagă toate punctele prezentate anterior, în Anexă, Ioana-Andreea Mureșan surprinde printr-un interviu luat lui Edvard Hoem, cunoscut scriitor norvegian, prezentându-i perspectiva într-un cadru familiar, acesta răspunzând întrebărilor bine-adresate ale acesteia.

Reliefând drama emigranților care se vedeau ruși de rădăcinile lor culturale și, în același timp, nu îndeajuns adaptați la noua societate încât să aibă o reală apartenență, Ioana-Andreea Mureșan reușește să îmbine aspectul empiric cu cel al sufletului, imprimând o notă sentimentală și nostalgică volumului său. Autoarea se evidențiază printr-o riguroasă organizare a ideilor, o prezentare exhaustivă a factorilor implicați în migrație, folosindu-se de vastele sale cunoștințe rezultate în urma familiarizării sale cu tema cărții. Mitologia, sociologia, istoria și psihologia sunt utilizate de autoare, pentru a ne oferi o imagine cât mai clară a ce a însemnat pentru norvegienii și românii plecați în America să își redefească identitatea. Ceea ce pe mine m-a impresionat în mod deosebit au fost poveștile adevărate despre truda și durerea imigranților, dar și speranța și optimismul lor care i-a făcut să meargă mai departe și să își îndeplinească visul. De la imigrantul care se ascunde pentru a plânge ca un copil când nu se mai vede țărmașul Norvegiei, până la deziluziile și dezamăgirea lui Hamsun, și până la sensibilitatea Anișoarei Stan, poveștile se țin asemenea ramurilor copacului vieții, adăugând culoare și vitalitate orizonturilor noi, care așteaptă să fie descoperite. Aflăm cu surprindere cum imigrația a stimulat alfabetizarea, cei plecați departe având un motiv foarte întemeiat să învețe să scrie și să citească – să păstreze legătura cu cei dragi, rămași acasă. Acest volum surprinde – dar nu într-un mod care te copleșește, ci este o lectură care atât fascinează, cât și învăluie într-un sentiment de familiaritate, pentru că, până la urmă, toți ne dorim să aparținem unei comunități, iar asta nu s-a schimbat de-a lungul veacurilor.

Indiferent dacă cititorul este interesat în mod deosebit de cultura norvegiană și de tema imigrației sau nu, acest volum oferă o lectură plăcută și îl lasă cu un gust dulce-amăru de melancolie pentru zburcimea generațiilor ce și-au sacrificat tinerețea pentru a clădi un viitor mai bun pentru urmașii lor.

Alexandra-Mirela Simedrea

DOI: 10.59277/AIIGB/2024.63.31

Dan-Victor TRUFAȘ, *Profilul și imaginea rromilor în mentalul colectiv hunedorean 1918–1989*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2022, 576 p.

De remarcat, în primul rând, dimensiunile impresionante ale lucrării, pentru că nu pot fi trecute cu vederea cele peste șase sute de pagini ale ei, bibliografia abundentă și cele 903 dosare arhivistice explorate, însumând un total de circa 110.000 de file trecute în revistă. Desigur, cantitatea surselor unei lucrări nu reflectă neapărat și calitatea ei, dar, fără îndoială, este extrem de sugestivă pentru relevarea uriașului efort pe care autorul l-a depus. Putem deci bănui, aproape de hotarul certitudinii, că lucrarea de față continuă, în fapt, un interes mai vechi al autorului pentru subiectul pe care l-a finalizat cu succes, în cele din urmă, prin această carte.